

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

3. De iis, qui ante amentiam vsum rationis habueru[n]t, an sint capaces
Eucharistiæ?
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

SECTIO III.

De iis, qui ante amentiam vsum rationis habuerunt, an sint capaces Eucharistiae.

DE aliis amentibus, qui prius vsum rationis habuerunt, licet aliqui negauerint, communis tamen sententia affirmat, non solum esse capaces, sed de facto dandam illis esse Eucharistiam in articulo mortis, si prius voluntatem habuerunt eam accipiendi. Ita S. Thomas *quæst. 80. art. 9.* & alij communiter. Videatur Suarez *disp. 69. sess. 2.* Aliqui tamen volunt, intelligi de eo, qui paulo ante mortis periculum amisit rationis vsum, & petierat communionem; huius enim voluntas censetur adhuc moraliter præsens. Alij tamen non distinguunt, sed vniuersaliter loquuntur cum S. Thoma. Et quidem Concilium Tolet. 1. c. 11. vniuersaliter loqui videtur, licet Concilium Carthagin. 4. cap. 78. relatum in cap. 1. *qui in infirmitate* 26. q. 2. de iis loquatur, qui in ipsa infirmitate vsum rationis amiserunt. Sed ratio est eadem, quia sicut Baptismus potest dari his amentibus, si ante amentiam illum desiderauerunt, quantumlibet per longum tēpus postea fuerint in amentia, non apparet, cur non possit dari Eucharistia, licet illa voluntas longe ante mortem præcesserit. Addit Suarez, non solum posse, sed debere dari Eucharistiam illis, quia cum antea habuerunt voluntatem implendi præcepta, & sit præceptum diuinum de accipiendo Viatico, non est cui excusentur Pastores a dando Viatico, vt impleatur præceptum: quod intelligi semper debet, quando non est periculum vomitus, aut alterius irreuerentiæ. Et quidem sicut eiusmodi personis dari solet Extrema Vnctio, quæ non est tantæ obligationis, aut necessitatis sacramentum, non est cur Eucharistia danda non sit.

Dubitarur, qualis voluntas debeat præcedere ante amentiam. Aliqui enim volunt, quod debeat petere hoc sacramentum; sed prædicta Concilia id non exigunt, nec S. Thomas, aut alij Theologi. Vnde in Catechismo Pij V. solum dicitur, *si, antequam in insaniam incidere, piam, & religiosam animi voluntatem præ se tulerint.* Atque ideo si non constet de peccato mortali commisso, præsumitur in bono statu. Addit Nauarrus in Man. cap. 26. num. 26. dandam Eucharistiam infirmo a iudicio rationis per phrenesim alienato, qui antea signa contritionis dedit, tollendo manus, tundendo pectus, dicendo *Miserere*, &c. etiam si non petiisset sacramenta, & obstinatus multo tempore in peccato mortali mansisset, nec per multos annos confessus fuisset: quæ doctrina probabilis mihi videtur.

Hinc oritur, seu redit difficultas paulo ante proposita: si eiusmodi amentes, prius rationis vsum habuerunt, casu inueniant hostiam consecratam, & eam comedant tanquam cibum communem, an accipiant effectum sacramenti. Ad hoc constat ex iis, quæ diximus supra *disp. 9.* de sacrament. in genere, *sess. 7.* vbi diximus, ideo Eucharistiam in eiusmodi hominibus causare gratiam, qui ante amentiam habuerunt voluntatem aliquam suscipiendi ea sacramenta, quia tamen non habuerunt voluntatem suscipiendi ea, nisi eo modo, quo hominibus Christianis dari solent, non comprehensa fuit in ea voluntate comestio casualis hostiæ consecratæ: atque ideo non erit comestio sacramentalis propter defectum voluntatis præcedentis, quæ in eiusmodi personis requiritur ad effectum sacramenti.

Petes, quid ergo, si ante amentiam habuisset homo voluntatem accipiendi fructum etiam ex comestione casuali Eucharistiae, quæ in amentia continetur?

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

geret: Videri posset, adhuc non habiturum effectum sacramenti; quia non sufficit voluntas illa, vt comestio casualis postea sequuta sit voluntaria; nam voluntarium est, quod procedit à voluntate: illa autem comestio nullo modo procederet ab ea voluntate præterita, quæ certe non fuisset causa illius casualis comestionis, vt constat; ergo nullo modo esset voluntaria, & per consequens non esset sacramentalis.

Mihi tamen verius apparet, quod posset tunc habere effectum ex vi illius voluntatis præcedentis, quia ad effectum sacramenti non videtur necessarium, quod comestio sit voluntaria per modum effectus, sufficit enim, quod sit voluntaria per modum obiecti, hoc est, volita. Quod in aliis sacramentis, quæ non solum quoad effectum, sed etiam quoad suam substantiam pendunt ab intentione recipientis, manifestum videtur. Nam si aliquis ante amentiam habuit desiderium Baptismi, & intentionem eum recipiendi, postea vero ego illum iam amentem baptizem, nihil prorsus sciens de illa intentione præterita, sed cum intentione eum baptizandi, si capax est sacramenti, quidquid sit, an licite id facerem, negari non potest, illum re vera fuisse valide baptizatum; & tamen intentio sua præterita non fuit causa meæ actionis, vt constat. Item licet ego sciam, ipsum habuisse desiderium Baptismi, sed tamen propter ignorantiam meam, quia putabam illud desiderium non requiri, baptizo quidem illum, non tamen moueor à notitia illius desiderij, quod habuit, nemo dicit, baptismum illum non esse validum; & tamen nec tunc baptismus est effectus voluntatis præteritæ, cum non influat de facto voluntas præterita in meam actionem: sufficit ergo ad valorem, quod baptismus fuerit volitus, licet non sit voluntarius per modum effectus.

Dices, licet ad fructum sacramenti non requiratur, quod eius receptio sit voluntaria, hoc est, effectus voluntatis, requiritur saltem, quod sit volita, & voluntaria per modum obiecti; in prædicto autem casu susceptio illa sacramenti non solum non esset voluntaria, sed nec esset volita; quia homo ante amentiam, licet habuerit voluntatem recipiendi sacramenta, quæ ei in amentia Christiano more ministrarentur, non tamen potest velle accipere sacramenta illo profano modo; ergo susceptio subsequens non potuit esse volita; sed solum voluit, quod, si applicaretur sacramentum, conferret effectum. Hoc autem non videtur sufficere: aliud enim est, velle sacramentum; aliud vero velle, quod sacramentum habeat suum effectum. Hoc secundum nec sufficit, nec requiritur; quia licet homo nolit, sacramentum habebit suum effectum, cum hic necessario cōsequatur: requiritur ergo, quod homo velit ipsum sacramentum, & ita communiter dicitur, amentes, & phreneticos posse baptizari, si prius habuerunt voluntatem baptismi, non dicimus, si prius voluerunt, quod baptismus haberet effectum, sed si voluerunt ipsum Baptismum: ergo similiter ad effectum Eucharistiæ non sufficit velle, quod si Eucharistia applicetur, habeat effectum, sed requiritur velle ipsam Eucharistiam, seu susceptionem ipsius Sacramenti: quod cum non habeat in casu posito, non dabit suum effectum.

Respondeo, verum esse, quod ad effectum Sacramenti prærequiritur voluntas terminata non solum ad effectum, sed ad ipsum etiam Sacramentum, seu eius receptionem: hæc tamen voluntas non est necesse, quod sit antecedens, sed sufficit, quod sit concomitans seu consequens. Voluntas antecedens est, qua volo, & desidero, quod aliquid fiat: voluntatem vero concomitantem aut consequentem

Ll 2 nunc

28.

Verius est pos-
se tunc habere
effectum ex
vi illius vo-
luntatis præ-
cedentis.

29.

Inflatus.

30.

Respondet.

nunc vocamus, non quæ sit tempore sequenti (hæc enim non sufficit ad effectum Sacramenti) sed quæ sit simul quidem, vel prius duratione, & qua volo solum si Sacramentum applicetur, acceptare illud, seu consentio in eius applicationem. Potest itaque contingere, quod aliquis non velit, aut desideret absolute recipere aliquod Sacramentum, velit tamen consentire, & acceptare, si conferatur, aut applicetur. Sic aliquis desiderans non promoueri ad Sacerdotium, vel Episcopatum, petit, & orat, ne promouetur, consentit tamen suæ ordinationi; quæ voluntas non est desiderium absolutum Sacramenti, sed acceptatio, & consensus, si ordinatio intenteretur, sine quo consensu non esset validum Sacramentum; & ideo ne reddatur irritum, præstat consensum concomitantem, seu consequentem ex suppositione, quod intenteretur applicatio Sacramenti. Sic etiam ægrotus non habet desiderium, aut voluntatem absolutam antecedentem recipiendi Extremam Vnctionem à simplici Sacerdote in præsentia Parochi inuiti; hoc enim illicitum est; & tamen, si de facto non compos sui vngatur à Sacerdote simplici illicito, adhuc recipiet verum Sacramentum, & eius effectum; quia nimirum, licet nō veller, aut desideraret hanc Vnctionem antecedenter, voluit tamen, si applicaretur, consentire, & acceptare illam, ut posset habere eius effectum. Similiter ergo potuit ante amentiam velle, quomodocūque postea ei applicetur Eucharistia, siue licite, siue illicito, siue ex industria, siue ex casu, semper acceptare, & consentire in receptionem Sacramenti; qua voluntate præcedenti, non appareret, cur postea non haberet effectum Sacramenti, etiam quando casu illud more profano comederet.

31.
Ratio est.

Ratio autem est, quia quod intentio Sacramenti ex parte ministri requiratur antecedens, provenit ex eo, quod ipse debet operari nomine Christi, & ut minister illius; ad quod requiritur, quod velit illam actionem exercere ut minister Christi; quæ quidem est voluntas antecedens; ille vero, qui recipit Sacramentum, licet debeat habere etiam intentionem, illa tamen non est semper intentio operandi, sed acceptandi id, quod in ipso fit; quia ipse non operatur, sed recipit; ad recipiendum vero non requiritur velle, quod alius det, sed sufficit velle acceptare, & consentire, si alius dederit licet ego ex me potius velim, & desiderem; quod non det. Voluntas ergo requisita in recipiente Eucharistiam, non est voluntas necessario antecedens, & causans, sed consentiens, & acceptans; atque ideo posset terminari ad eas etiam hostias consecratas, quæ in statu amentie alicui occurrant, quas omnes cur non potest antea acceptare casu, quo, postea applicentur? Addunt aliqui consequenter, si adultus etiam sui compos comedit hostias, quas putat non consecratas, habeat tamen intentionem, si forte aliqua inter illas consecrata fuisset, eam sacramentaliter sumendi, tunc si aliqua vere esset consecrata, illum accepturum effectum Sacramenti; dum tamen non peccet exponendo se periculo probabili communicandi indebito modo. Ita P. Ioan. de Salas in hac materia de Eucharistia non typis excusa.

SECTIO IV.

An sit præceptum non dandi Eucharistiam pueris ante aliquam ætatem; & quid in dubio de capacitate.

32.
Dubitatur
primo.

PRimo dubitari poterit, an sit vere obligatio non dandi Eucharistiam paruulis, & perpetuo amentibus, qui numquam habuerunt usum ratio-

nis: eiusmodi enim præceptum Ecclesiæ non innuitur; nec ex Tridentino colligi potest, quia Tridentinum solum declarat, non esse necessariam Eucharistiam paruulis, nec antiquos Patres eam illis ex necessitate dedisse, sed propter probabilem rationem, quæ ad eum usum habuerunt; non tamen dicit nunc esse illicitum id facere. Aliqui illud præceptum colligunt ex Concilio Carthagin. 4. c. 76. ubi præcipitur dari Eucharistiam phreneticis, qui ante phrenesim eam petierunt. Vnde à contrario sensu videtur non esse dandam iis, qui vsu rationis ita carent, ut illam numquam petierint. Sed ex illo loco nihil tale colligi potest; cum ibi solum sit sermo de penitentibus, seu peccatoribus amittentibus usum rationis, de quibus erat peculiaris ratio dubitandi an deberet illis dari Eucharistia ante peractam penitentiam, & ideo de illis peculiariter statuitur, dandam quidem esse illis absolutionem, & Eucharistiam, si petierint prius penitentiam ante aduentum sacerdotis. De paruulis vero nihil ibi dicitur, nec potuit, cum multis postea sæculis retentus adhuc fuerit in Ecclesia Latina vsus dandi paruulis Eucharistiam; ut constat ex supra adductis. Tota ergo hæc obligatio referenda videtur ad consuetudinem legitimam ab Ecclesia approbatam, & traditam Parochis pro regula in Rubricis Ritualis Romani Pauli V. quam quidem consuetudinem verisimile est, ortum habuisse ex præcepto eiusdem Ecclesiæ, quo prohibuit laicis communionem sub utraque specie, cum enim iam non solet dari paruulis communio, nisi sub speciebus vini propter inconuenientiam, quæ experientia fuerant comperita in ministrandis illis speciebus panis, eo ipso quod ablatus fuit vsus calicis laicis, cessasse videtur communio paruulorum. Et licet Tridentinum non exprimat prohibitionem, videtur tamen illam supponere, dum dicit, antiquos Patres probabilem eam habuisse pro illius temporis ratione dandi Eucharistiam paruulis; in quibus verbis indicare videtur pro temporis diuersitate indicatam fuisse consuetudinem illam minus expedientem, & ideo sic fuisse legitime reiectam.

Secundo dubitatur, quæ ætate danda sit Eucharistia adultis? Ratio dubitandi oritur ex cap. Omnis Sancti viri, & de penitentis & remissionibus, ubi Innocentius III. præcipit, omnes accipere Eucharistiam in Paschate, cum ad annos discretionis peruenierint. Consuetudo tamen fidelium est, quod prius sacramentum Penitentiae suscipiant; post aliquot vero annos Eucharistiam. Aliqui volunt per annos discretionis in præsentem intelligi annos pubertatis, quam sententiam refert, & non impugnat Viguerius c. 16. §. 3. vers. 20. sed ab aliis merito reicitur; quia proculdubio multi pueri ante 14. imo ante 12. annum possunt, & debent communicare: habentque discretionem plusquam sufficientem. Alij dicunt incipere obligationem anno 12. quia ante illud tempus pueri non obligantur Ecclesiæ præceptis. Ita Soto in 4. dist. 7. q. 9. art. 1. cuius sententiam impugnant Suar. dist. 7. sect. 1. Vazquez disp. 214. c. 4. & alij communiter, quia certum est, pueros ante 12. annum obligari ad audiendam Missam, & abstinendum à carnibus; quæ sunt præcepta Ecclesiastica. Alij dicunt, obligari anno decimo. Ita videtur sentire Caietanus in præfati art. 9. ubi dicit, non excusari parentes, qui puellas decem annorum non exponunt ad communionem. Alij denique cōmuniter dicunt, non posse regulam certam præscribi; aliquibus enim citius, aliis tardius aduenit vsus rationis, & discretio: quæ tamen maior videtur desiderari ad hoc Sacramentum, quam ad Confessionem; hæc enim cum sit magis necessaria, fieri